

Temeljem članka 17. stavak 2. i članka 72. Zakona o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, na 139. sjednici održanoj 14. prosinca 2010. godine, donijelo je

PRAVILNIK O MAZIVIM MASTIMA

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Članak 1 (Predmet)

- (1) Pravilnikom o mazivim mastima (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se uvjeti koje moraju ispunjavati mliječne masti, masti i masti sastavljene od biljnih i/ili životinjskih proizvoda koji se stavljaju na tržište Bosne i Hercegovine.
- (2) Odredbe ovoga Pravilnika odnose se na proizvode namijenjene prehrani ljudi čiji maseni udio masti iznosi najmanje 10%, a najviše 90%, i to su:
  - a) mliječne masti tarifnih brojeva CN 0405 i 2106;
  - b) masti tarifnog broja CN 1517;
  - c) masti sastavljene od proizvoda biljnog i/ili životinjskog podrijetla tarifnih brojeva CN 1517 i 2106.
 Maseni udio masti mora činiti najmanje dvije trećine suhe tvari, isključujući sol.
- (3) Odredbe ovoga Pravilnika odnose se na proizvode koji ostaju kruti pri temperaturi od 20°C i prikladni su za uporabu kao namazi.

Članak 2. (Tržište)

Proizvodi iz članka 1. ovoga Pravilnika ne smiju se bez prerade isporučivati ili dostavljati krajnjem potrošaču, bilo izravno ili putem ugostiteljskih objekata, bolnica, kantina i drugih sličnih subjekata u poslovanju s hranom, ako ne ispunjavaju zahtjeve iz Aneksa I. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

Članak 3.

- (Dodavanje aditiva, enzima, vitamina i drugih pomoćnih tvari)
- U proizvodnji proizvoda iz članka 1. ovoga Pravilnika, ako to ovim Pravilnikom nije drukčije propisano, dopušteno je:
- a) rabiti aditive sukladno Pravilniku o uvjetima uporabe prehrambenih aditiva u hrani namijenjenoj prehrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 83/08) i Pravilniku o uporabi prehrambenih aditiva, osim boja i sladila, u hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 83/08), arome, pomoćne tvari u procesu proizvodnje i enzime sukladno posebnim propisima;
  - b) dodavati vitamine, mineralne tvari i druge tvari sukladno posebnom propisu.

Članak 4. (Deklariranje)

Deklariranje proizvoda namijenjenih prehrani ljudi propisano je Pravilnikom o općem deklariranju ili označavanju upakirane hrane ("Službeni glasnik BiH", broj 87/08), te odredbama ovoga Pravilnika.

DIO DRUGI - POSEBNE ODREDBE

Članak 5. (Naziv proizvoda)

- (1) Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 6. stavak (2) i članka 8. st. (3), (4) i (5) ovoga Pravilnika, za označavanje proizvoda iz članka 1. ovoga Pravilnika rabe se nazivi navedeni u Aneksu I. ovoga Pravilnika. Nazivi proizvoda iz

Aneksa I. ovoga Pravilnika rabe se samo za označavanje proizvoda koji ispunjavaju zahtjeve propisane u tom Aneksu.

- (2) Odredbe stavka (1) ovoga članka ne primjenjuju se na:
  - a) oznake proizvoda čija se svojstva jasno razlikuju od tradicionalne uporabe i/ili kada se oznake koriste za opisivanje karakteristične kakvoće proizvoda;
  - b) koncentrirane proizvode (maslac, margarin i miješani namazi) koji sadrže 90% masti ili više.
- (3) Proizvodi iz stavka (2) točka a) ovoga članka propisani su u Aneksu II. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

Članak 6.

(Posebni zahtjevi za označavanje)

- (1) Pri označavanju proizvoda iz članka 1. ovoga Pravilnika obvezno je, osim podataka propisanih člankom 4. ovoga Pravilnika, navesti i sljedeće podatke za proizvode iz Aneksa I. ovoga Pravilnika:
  - a) naziv proizvoda propisan u Aneksu I. ovoga Pravilnika;
  - b) ukupni maseni udio masti u trenutku proizvodnje za proizvode iz Aneksa I. ovoga Pravilnika;
  - c) udio mliječne, biljne ili druge životinjske masti, po opadajućem redosljedu udjela izraženih kao postotak ukupne mase u trenutku proizvodnje, za složene masti iz Aneksa I. dio C. ovoga Pravilnika;
  - d) udio soli, čitko naveden u popisu sastojaka za proizvode iz Aneksa I. ovoga Pravilnika.
- (2) Iznimno od stavka (1) točka a) ovoga članka, naziv proizvoda "minarin" ili "halvarin" može se rabiti za proizvode iz Aneksa I. dio B. točka 3. ovoga Pravilnika.
- (3) Naziv proizvoda iz stavka (1) točka a) ovoga članka može se rabiti zajedno s jednim ili više izraza kako bi se označile biljne i/ili životinjske vrste od kojih proizvodi potječu ili predviđena uporaba proizvoda, s drugim izrazima koji se odnose na način proizvodnje te oznakama zemljopisnog podrijetla, ako nisu u suprotnosti s drugim propisima, a posebice s posebnim propisima o oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla hrane i oznakama tradicionalnog ugleda hrane.
- (4) Izraz "biljni" može se rabiti zajedno s nazivima iz Aneksa I. dio B. ovoga Pravilnika za proizvode koji sadrže samo masti biljnog podrijetla, uz uvjet da udio masti životinjskog podrijetla ne prelazi 2% od ukupnog udjela masti. Ovo odstupanje također se primjenjuje kada se navodi naziv određene biljne vrste.
- (5) Podaci iz st. (1), (2) i (3) ovoga članka moraju biti lako razumljivi i navedeni na uočljivom mjestu, jasno vidljivi, čitki i neizbrisivi.
- (6) Podatak o udjelu masti sukladno stavku (1) točka b) ovoga članka mora biti naveden na sljedeći način:
  - a) prosječni udio masti mora biti naveden bez sluzenja decimalama;
  - b) prosječni udio masti ne smije se razlikovati od označenog udjela više od jedne postotne jedinice; pojedinačni uzorci ne smiju se razlikovati od označenog udjela za više od dvije postotne jedinice;
  - c) u svim slučajevima prosječni udio masti mora odgovarati granicama navedenim u Aneksu I. ovoga Pravilnika.
- (7) Iznimno od stavka (6) ovoga članka, označeni udio masti proizvoda iz Aneksa I. dio B. točka 1. i dio C. točka 1. ovoga Pravilnika treba odgovarati minimalnom udjelu masti u proizvodu.

Članak 7. (Maslac)

- (1) Oznaka "maslac" može se rabiti za složene proizvode u kojima je maslac bitan dio, bilo u pogledu količine ili za karakteriziranje proizvoda. Gotovi proizvod mora sadržavati najmanje 75% mliječne masti i biti proizveden isključivo od maslaca koji ispunjava zahtjeve iz Aneksa I. dio A. točka 1. ovoga Pravilnika te drugih navedenih sastojaka.

- (2) Oznaka "maslac" može se rabiti za složene proizvode koji sadrže najmanje 62%, a najviše 75% mliječne masti, ako su ispunjeni drugi uvjeti iz stavka (1) ovoga članka i ako oznaka proizvoda uključuje izraz "pripravak maslaca".
- (3) Iznimno od st. (1) i (2) ovoga članka, oznaka "maslac" može se rabiti zajedno s riječju ili riječima za označavanje proizvoda koji sadrže najmanje 34% mliječne masti, a navedeni su u Aneksu III. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.
- (4) Uporaba oznake "maslac" sukladno odredbama st. (1), (2) i (3) ovoga članka podliježe zahtjevu da se pri označavanju i prezentiranju proizvoda navede udio mliječne masti, a ako drugi dodani sastojci sadrže mast, i ukupni udio masti.
- (5) Izraz "pripravak maslaca" iz stavka (2) i oznake iz stavka (4) ovoga članka moraju biti navedeni na istaknutom mjestu, lako uočljivi i čitljivi.

Članak 8.
(Terminologija)

- (1) Izraz "tradicionalni" može se rabiti zajedno s nazivom "maslac" iz Aneksa I. dio A. točka 1. ovoga Pravilnika ako je proizvod dobiven izravno iz mlijeka ili vrhnja.
- (2) Za potrebe ovoga članka, "vrhnje" označava proizvod dobiven od mlijeka u obliku emulzije tipa ulje u vodi, koji sadrži najmanje 10% mliječne masti.
- (3) Za proizvode iz Aneksa I. ovoga Pravilnika zabranjeno je rabiti izraze koji navode, upućuju na ili daju naslutiti udio masti, osim onih propisanih u tome Aneksu.
- (4) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, dodatno se mogu rabiti sljedeći izrazi:
  - a) "sa smanjenim udjelom masti" za proizvode iz Aneksa I. ovoga Pravilnika koji sadrže najmanje 41%, a najviše 62% masti;
  - b) "s malim udjelom masti" ili "lagani" za proizvode iz Aneksa I. ovoga Pravilnika koji sadrže 41% masti ili manje.
- (5) Izrazi "sa smanjenim udjelom masti" odnosno "s malim udjelom masti" ili "lagani" mogu se rabiti i kao zamjena za nazive "tričetvrtmasni" odnosno "polumasni" iz Aneksa I. ovoga Pravilnika.

DIO TREĆI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 9.

(Utvrđivanje sukladnosti)

- (1) Za utvrđivanje sukladnosti proizvoda s propisanim općim zahtjevima kakvoće u svrhu službene kontrole koriste se valjane metode propisane posebnim propisom te druge validirane međunarodno priznate metode.
- (2) Postupak koji se primjenjuje za provjeru sukladnosti s odredbama članka 6. stavak (6) ovoga Pravilnika propisan je u Aneksu IV. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

Članak 10.

(Službene kontrole i inspeksijski nadzor)

Službene kontrole i inspeksijski nadzor provodit će se na način kako je to propisano valjnim propisima u Bosni i Hercegovini.

Članak 11.

(Prestanak važenja odredaba)

- (1) Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaju važiti odredbe Pravilnika o kvalitetu jestivih ulja i masti biljnog porijekla i margarina, majoneza i njima srodnih proizvoda ("Službeni list SFRJ", broj 27/85) čl. od 41. do 55. koje se odnose na margarin.
- (2) Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaju važiti odredbe Pravilnika o kvalitetu mlijeka, mliječnih proizvoda, sirila i čistih kultura ("Službeni list SFRJ", broj 51/82) čl. od 59. do 65. koje se odnose na maslac.

Članak 12.

(Prijelazne odredbe)

Proizvodi proizvedeni sukladno propisima iz članka 11. ovoga Pravilnika mogu se stavljati na tržište najkasnije 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Članak 13.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 337/10
14. prosinca 2010. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. Nikola Špirić, v. r.

ANEKS I.

Skupina masti	Naziv proizvoda	Kategorije proizvoda
Definicije		Dodatni opisi kategorije s podatkom o masenom udjelu masti (%)
A. Mliječne masti Proizvodi u obliku krute, plastične emulzije, prvenstveno tipa voda u ulju, dobiveni isključivo od mlijeka i/ili određenih mliječnih proizvoda kojima je mast bitna komponenta. Mogu se dodati i druge tvari nužne za proizvodnju, pod uvjetom da se te tvari ne koriste u svrhu djelomične ili potpune zamjene bilo koje mliječne komponente.	1. Maslac	Proizvod čiji udio mliječne masti iznosi najmanje 80%, a najviše 90%, udio vode najviše 16% te udio bezmasne suhe tvari mlijeka najviše 2%.
	2. Tričetrvtmasni maslac (*)	Proizvod čiji udio mliječne masti iznosi najmanje 60%, a najviše 62%.
	3. Polumasni maslac (**)	Proizvod čiji udio mliječne masti iznosi najmanje 39%, a najviše 41%.
	4. Mliječni namaz X%	Proizvod sa sljedećim udjelima mliječne masti (X%): - najviše 39%; - najmanje 41%, a najviše 60%; - najmanje 62%, a najviše 80%.
B. Masti Proizvodi u obliku krute, plastične emulzije, prvenstveno tipa voda u ulju, dobiven od krutih i/ili tekućih biljnih i/ili životinjskih masti prikladnih za prehranu ljudi, čiji udio mliječne masti iznosi najviše 3% ukupnoga udjela masti.	1. Margarin	Proizvod dobiven od biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 80%, a najviše 90%.
	2. Tričetrvtmasni margarin(***)	Proizvod dobiven od biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 60%, a najviše 62%.
	3. Polumasni margarin (****)	Proizvod dobiven od biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 39%, a najviše 41%.

	4. Masni namazi X%	Proizvod dobiven od biljnih i/ili životinjskih masti, sa sljedećim udjelima masti (X%): - najviše 39%; - najmanje 41%, a najviše 60%; - najmanje 62%, a najviše 80%.
C. Masti sastavljene od biljnih i/ili životinjskih proizvoda Proizvodi u obliku krute, plastične emulzije, prvenstveno tipa voda u ulju, dobiveni od krutih i/ili tekućih biljnih i/ili životinjskih masti prikladnih za prehranu ljudi, čiji udio mliječne masti iznosi između 10% i 80% ukupnoga udjela masti.	1. Miješani namaz	Proizvod dobiven od smjese biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 80%, a najviše 90%.
	2. Tričetrtnasni miješani namaz (*****)	Proizvod dobiven od smjese biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 60%, a najviše 62%.
	3. Polumasni miješani namaz (*****)	Proizvod dobiven od smjese biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 39%, a najviše 41%.
	4. Miješani namaz X%	Proizvod dobiven od smjese biljnih i/ili životinjskih masti, sa sljedećim udjelima masti (X%): - najviše 39%; - najmanje 41%, a najviše 60%; - najmanje 62%, a najviše 80 %.
(*) odgovara „smor 60“ u Danskoj (**) odgovara „smor 40“ u Danskoj (***) odgovara „margarine 60“ u Danskoj (****) odgovara „margarine 40“ u Danskoj (*****) odgovara „blandingsprodukt 60“ u Danskoj (*****) odgovara „blandingsprodukt 40“ u Danskoj		

Napomena: Mliječna mast proizvoda iz Aneksa I. može se modificirati samo fizikalnim procesima.

ANEKS II.

Proizvodi koji se označavaju uobičajenim nazivima i/ili nazivima kojima se opisuje karakteristično svojstvo proizvoda, a pod kojima se stavljaju na tržište sljedećih zemalja:

a) Bosna i Hercegovina

- 1) „Stolni margarin“ - margarin proizveden od masti isključivo biljnog podrijetla i vode, koji nije maziv na temperaturi hladnjaka (4 - 8 °C);
- 2) „Mliječni margarin“ - margarin koji sadrži najmanje 5% punomasnog mlijeka, obranog mlijeka ili drugih odgovarajućih mliječnih proizvoda;
- 3) „Tekući margarin“ - proizvod kao što je margarin s najmanje 80% masti biljnog podrijetla, koji je tekuće konzistencije i ne može se mazati;
- 4) „Domaći maslac“ - maslac proizveden od nepasteriziranog vrhnja koji sadrži najmanje 78% mliječne masti i najviše 20% vode;
- 5) „Namaz od maslaca“ - proizvod čiji je osnovni sastojak maslac, a proizveden je u skladu s proizvođačkom specifikacijom.

b) Španjolska

- 1) „Mantequilla de Soria“ ili „Mantequilla de Soria dulce“, „Mantequilla de Soria azucarada“ - zaslađeni aromatizirani mliječni proizvod koji sadrži najmanje 39% mliječne masti.

c) Njemačka

- 1) „Butterkäse“ - polutvrđi masni sir od kravljeg mlijeka koji sadrži najmanje 45% mliječne masti u suhoj tvari sira;
- 2) „Kräuterbutter“ - pripravak na bazi maslaca sa začinima koji sadrži najmanje 62% mliječne masti;
- 3) „Milchmargarine“ - margarin koji sadrži najmanje 5% punomasnog mlijeka, obranog mlijeka ili drugih odgovarajućih mliječnih proizvoda.

d) Engleska

- 1) „Brandy butter“, „Sherry butter“ ili „Rum butter“ - zaslađeni proizvod s najmanje 20% mliječne masti koji sadrži alkohol;
- 2) „Buttercream“ - zaslađeni proizvod koji sadrži najmanje 22,5% mliječne masti.

e) Francuska

- 1) „Beurre d'anchois, de crevettes, de langouste, de homard, de crabe, de langoustine, de saumon, de saumon fumé, decoquille Saint-Jacques, de sardine“ - proizvodi s morskim plodovima koji sadrže najmanje 10% mliječne masti.

f) Finska

- 1) „Munavoi“ - proizvod s jajima koji sadrži najmanje 35% mliječne masti.

g) Švedska

- 1) „Flytande margarin“ - proizvod koji sadrži najmanje 80% masti biljnog podrijetla, kao što je margarin, koji je tekuće konzistencije i ne može se mazati;
- 2) „Messmör“ - zasladeni ili nezasladeni mliječni proizvod na bazi sirutke koji sadrži najmanje 2% mliječne masti;
- 3) „Vitlökssmör“, „persiljesmör“ ili „pepparrotssmör“ - proizvod s tvarima za aromatiziranje koji sadrži najmanje 66% mliječne masti.

ANEKS III.

Proizvodi iz članka 7. stavka (3):

Vrsta proizvoda	Sastav proizvoda	Minimalni udio mliječne masti
Alkoholni maslac (maslac koji sadrži alkoholna pića)	Maslac, alkoholno piće, šećer	34%

ANEKS IV.

Provjera označenog udjela masti provodi se tako što se iz serije uzima pet slučajnih uzoraka za provjeru i analizu, a primjenjuju se sljedeća dva postupka:

- A. Aritmetička sredina pet dobivenih rezultata uspoređuje se s označenim udjelom masti. Za označeni udio masti smatra se da odgovara ako se aritmetička sredina udjela ne razlikuje od označenog udjela masti za više od jedne postotne jedinice.
- B. Pet pojedinačnih rezultata uspoređuje se s dopuštnim odstupanjem ($\pm$ dvije postotne jedinice od označenog udjela masti) iz članka 6. stavak (6) točka b) ovoga Pravilnika. Ako je razlika između najveće i najmanje vrijednosti pet pojedinačnih rezultata manja ili jednaka četirima postotnim jedinicama, smatra se da je ispunjen zahtjev članka 6. stavak (6) točka b) ovoga Pravilnika.

Ako se utvrdi da su ispunjeni uvjeti navedeni pod A. i B., smatra se da serija koja se provjerava ispunjava uvjete zahtjeva članka 6. stavak (6) točka b) ovoga Pravilnika, čak i ako jedna od pet vrijednosti pada izvan dopuštenog odstupanja od $\pm$ dvije postotne jedinice.